

De weg van bijstand naar werk

Onderzoek naar de effectiviteit van reïntegratie-instrumenten onder de Algemene bijstandswet

Auteur:
Dhr. drs. J.J. Diepenhorst

R 04/24, december 2004
ISSN 1383-8733
ISBN 90-5079-112-3

Voorwoord

Al onder de Algemene bijstandswet werden inspanningen gepleegd om de arbeidsparticipatie van bijstandsgerechtigden structureel te bevorderen. De bijstand is immers een vangnet voor mensen die niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien en hoe minder mensen een beroep moeten doen op de bijstand, hoe beter. Sinds 1 januari 2004 is de Algemene bijstandswet vervangen door de Wet werk en bijstand. Deze wet biedt gemeenten meer ruimte om een effectiever beleid te voeren en het beroep op de bijstand terug te dringen.

Om vast te kunnen stellen of de Wet werk en bijstand inderdaad doeltreffender werkt dan de Algemene bijstandswet heeft de Inspectie Werk en Inkomen onderzoek verricht naar de resultaten van de activering uit de afgesloten periode van de Algemene bijstandswet. Het doel van dit onderzoek was ijkpunten vast te stellen op basis van de prestaties van de oude wet, waaraan de doeltreffendheid van de Wet werk en bijstand vervolgens kan worden afgemeten.

Met dit onderzoek geeft de inspectie ook invulling aan haar voornemen om bij haar toezicht zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande bronnen. Dit onderzoek is dan ook gebaseerd op bestanden van het Centraal Bureau voor de Statistiek en een literatuurstudie. De inspectie heeft geen extra uitvraag bij gemeenten gedaan. De inspectie constateerde tijdens het onderzoek dat de geraadpleegde statistieken niet compleet zijn. Een oorzaak hiervoor is onderrapportage door gemeenten.

De inspectie wil dan ook het signaal afgeven dat zij, bij haar streven om de gemeenten zo min mogelijk te belasten met het verzoek om informatie, wel moet kunnen vertrouwen op de afgesproken gegevensverstrekking. Alleen dan kan zij inhoud kan geven aan het voornemen om het toezicht vooral te laten rusten op bestaande bronnen.

Mr. L.H.J. Kokhuis
Inspecteur-generaal

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Bevindingen en conclusies	7
3	Oordeel	11
4	Reactie Vereniging van Nederlandse Gemeenten	13
	Lijst van afkortingen	15
	Bijlage: Reactie Vereniging van Nederlandse Gemeenten	17
	Publicaties van de Inspectie Werk en Inkomen	19

I Inleiding

I
Uit het hoofdlijnenakkoord van
het kabinet Balkenende II,
16 mei 2003.

Het huidige kabinet heeft bij zijn aantreden vastgesteld dat om de arbeidsparticipatie structureel te bevorderen, de werking van de sociale zekerheidsregelingen moet worden verbeterd.¹ De invoering van de Wet werk en bijstand (WWB) per 1 januari 2004 moet daaraan bijdragen. De verbetering wordt vooral gezocht in een grotere eigen verantwoordelijkheid van gemeenten. Deze verantwoordelijkheid betreft zowel het uitvoeringsbeleid als de financiële verantwoordelijkheid. De financiële prikkel moet leiden tot meer inspanningen op het gebied van handhaving, preventie en activering, terwijl de toegenomen beleidsvrijheid gemeenten meer ruimte biedt om deze inspanningen naar eigen inzicht vorm te geven.

In het jaarplan voor 2004 maakt de Inspectie Werk en Inkomen (IWI) duidelijk dat de bevordering van de arbeidsparticipatie, in de vorm van activering van de uitkeringspopulatie, een van de kernthema's is in haar toezicht. De centrale vraag van de inspectie in dit verband is of de gemeenten doen wat in hun vermogen ligt om activering te bevorderen.

De doelstellingen van de wetgever en het genoemde kernthema leiden voor IWI tot de onderzoeksvraag of de middelen die de gemeenten thans inzetten om de arbeidsparticipatie te bevorderen, effectiever zijn dan in de periode van de Algemene bijstandswet (Abw). Om hierover een oordeel te kunnen geven, zijn diverse onderliggende vragen van belang:

- Welke bijstandsgerechtigden (en personen uit de overige doelgroepen WWB) hebben een reïntegratietraject aangeboden gekregen?
- Welke hebben na afloop van het traject duurzaam werk gevonden en welke niet?
- Welke zijn het traject gestopt en wat is de reden daarvan? Werk, of een andere reden?
- Is er sprake van een groep die steeds uitvalt en vervolgens opnieuw een reïntegratietraject ingaat?
- Welke reïntegratie-instrumenten zijn ingezet en hebben geleid tot hetzij sociale mobilisering, hetzij duurzame reïntegratie?
- En ten slotte, waardoor zijn deze resultaten beïnvloed?

Het is nu nog te vroeg om deze vragen over de uitvoering van de WWB te beantwoorden. Deze is immers pas per 1 januari 2004 van kracht geworden. Wel zinvol is het om ijkpunten te formuleren waartegen de inspanningen tijdens de WWB kunnen worden afgezet. Als de gemeenten met de WWB doeltreffender kunnen werken dan met de voorgaande wetgeving (Abw), zal dit moeten blijken uit een lager uitkeringsvolume, meer uitstroom naar regulier werk en een doeltreffender inzet van reïntegratie-instrumenten.

Door de centrale vraagstelling zo goed mogelijk te beantwoorden voor de 'oude wetgeving', kan IWI in deze fase het gezochte uitgangspunt vaststellen. Op een later tijdstip kunnen de resultaten van de WWB hieraan afgemeten worden, inclusief de rol die de gemeenten hierbij gespeeld hebben. Dit onderzoek focust dan ook op de resultaten van de uitvoeringspraktijk in de Abw-periode.

De werkzaamheden in het onderzoek zijn vooral inventariserend van aard en richten zich op het gebruik van bestaande gegevens. Dit sluit aan bij het voornemen van IWI om zich bij haar onderzoek waar mogelijk te wenden tot bestaande bronnen. IWI heeft dan ook geen extra uitvraag bij gemeenten gedaan. De belangrijkste bron is de zogenoemde Monitor Scholing en Activering (MOSA), gekoppeld aan de Abw-statistiek. Door middel van de MOSA is vanaf 1 januari 2002 een groot aantal indicatoren verzameld over de door de G85-gemeenten uitgevoerde reïntegratietrajecten. Daarnaast heeft IWI een literatuurstudie verricht op in- en externe bronnen teneinde een extra onderbouwing te krijgen voor de bevindingen uit het statistisch onderzoek.

IWI constateert echter dat de in theorie zeer bruikbare statistieken in de praktijk niet de verwachte resultaten opleveren. Doordat de statistieken niet, of niet op alle punten, secuur door gemeenten zijn ingevuld, is er sprake van onderrapportage. Hierdoor is de kwaliteit onvol-

doende om op alle onderzoeksvragen harde uitspraken te doen. Ook de geraadpleegde literatuur kan deze manco's slechts gedeeltelijk opvangen, omdat deze studies maar voor een deel aansluiten bij de onderzoeksvragen.

Ondanks deze beperkingen heeft IWI een redelijk beeld verkregen van de resultaten van de uitvoering uit de Abw-periode. De inspectie geeft in het volgende hoofdstuk de belangrijkste bevindingen en in hoofdstuk drie haar oordeel.

2 Bevindingen en conclusies

In dit hoofdstuk beschrijft IWI de resultaten van de uitvoering van de Abw met betrekking tot het onderdeel reïntegratie. Met het vastleggen van deze belangrijkste bevindingen creëert de inspectie een uitgangspunt om in de toekomst de doeltreffendheid van het werkdeel van de WWB te kunnen meten.

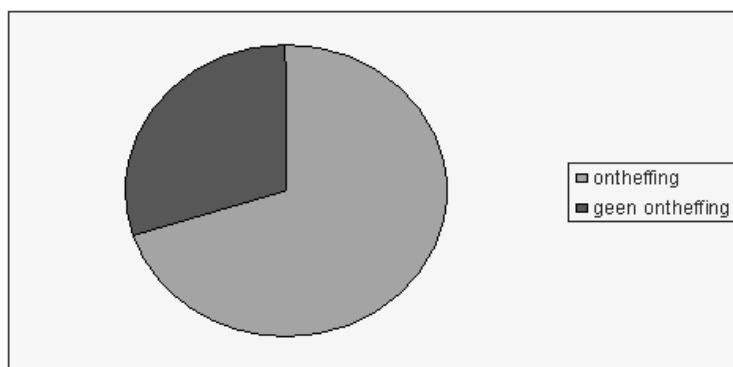
De volgorde van de hierna beschreven resultaten vloeit voort uit de onderzoeksopzet. Eerst heeft de inspectie bekeken hoeveel bijstandsgerechtigden door gemeenten arbeidsplichtig worden beschouwd. Gezien het adagium werk boven uitkering van de wetgever, verwacht IWI dat deze mensen een activeringstraject gericht op arbeid zullen volgen. Daarna is onderzocht óf zij inderdaad een traject volgen. Tot slot heeft IWI onderzocht of de trajectvolgers duurzaam uitstromen uit de bijstand, dus of zij niet binnen zes maanden in de bijstand terugkeren. Het onderzoek beslaat de periode september 2002 tot en met december 2003.

Ontheffingen

De Abw maakte het voor bepaalde categorieën gerechtigden mogelijk om categorale ontheffing van arbeidsplicht te verkrijgen. Daarnaast verleenden gemeenten veelvuldig op individuele gronden ontheffing. Categorale ontheffing is in de WWB niet meer mogelijk. Ontheffing op individuele gronden mag nog wel.

Figuur 1

Het al dan niet hebben van een ontheffing

Aan het begin van de onderzoeksperiode, september 2002, heeft om en nabij zeventig procent van de geregistreerde gerechtigden in de onderzochte gemeenten een ontheffing van de arbeidsplicht. Geprojecteerd op het totale bestand van 320.000 gerechtigden per 1 september 2002, zou dit betekenen dat circa 225.000 bijstandsgerechtigden geen arbeidsplicht hebben. De meeste gerechtigden met een ontheffing (75 procent) zijn mensen met een fase 4 indicatie, dus met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het aantal ontheffingen op individuele gronden is ongeveer gelijk aan het aantal categorale ontheffingen.

Het verdwijnen van de mogelijkheid tot categorale ontheffing betekent niet automatisch dat het aantal ontheffingen zal dalen. Wanneer het individuele ontheffingsbeleid ook gaat gelden voor de personen die thans een categorale ontheffing krijgen, dan verandert er weinig in de omvang van de totale populatie met een vrijstelling.

Trajecten

Om gerechtigden met arbeidsplicht te helpen bij het terugkeren op de arbeidsmarkt, kunnen gemeenten een scala van instrumenten inzetten in de vorm van activeringstrajecten. Arbeidsbemiddeling en scholing zijn de meest ingezette instrumenten.

Van de personen met een arbeidsplicht staat ongeveer 25 procent als volger van een traject in MOSA geregistreerd. Dit betreft zowel de nieuwe instroom als het zittende bestand. Hoewel dit zeer lage percentage voor een deel verklaard kan worden uit onderrapportage door gemeenten, blijkt uit een andere bron dat een substantieel deel van de bedoelde groep geen traject aangeboden krijgt. Uit de kwartaalrapportage arbeidsmarkt valt af te lezen dat 33 pro-

cent van de nieuwe instroom in 2002 en 46 procent van de nieuwe instroom in 2003 niet binnen een jaar uitstroomt naar werk en ook geen traject aangeboden krijgt.²

Deze cijfers duiden erop dat 'sluitende aanpak' tijdens de Abw-periode niet werd gerealiseerd. Sluitende aanpak is in de WWB niet wettelijk voorgeschreven, maar het rijk heeft hierover nog wel afspraken met gemeenten lopen. Verder geeft de wetgever dit beleid vorm door gemeenten volledig financiële verantwoordelijkheid te geven. Hierdoor hebben gemeenten er alle belang bij om iedereen zo snel mogelijk een aanbod te doen.

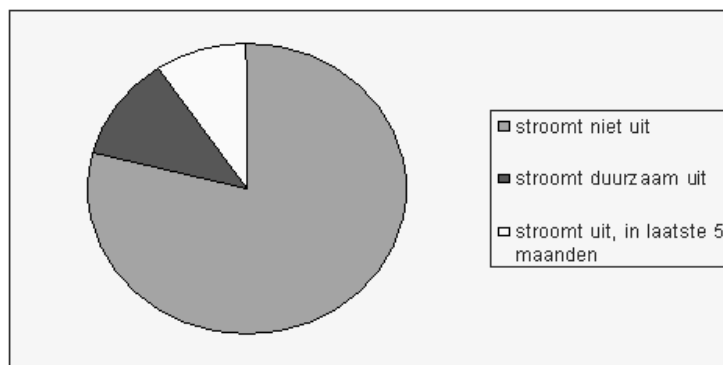
Uit het onderzoek blijkt verder dat ook 25 procent van de gerechtigden zonder arbeidsplicht in MOSA geregistreerd staat als volger van een traject.

Uitstroom

Figuur 2 geeft aan welke trajectvolgers al of niet uitstromen. Van de mensen die in september 2002 in MOSA geregistreerd stonden als trajectvolgers, is ruim 75 procent in december 2003 nog niet uitgestroomd. In deze figuur is geen onderscheid gemaakt tussen gerechtigden die een traject afronden en zij die dat (nog) niet hebben gedaan. Het is dus mogelijk dat gerechtigden die aan het eind van de onderzoeksperiode het traject nog niet hebben afgerond, na de onderzoeksperiode alsnog uitstromen.

Figuur 2

Uitstroom gerechtigden die een traject volgen

Van de gerechtigden die in september 2002 een traject volgden, heeft tien procent dit in december 2003 afgerond. Bijna de helft van deze tien procent stroomt duurzaam uit. De overige vijf procent heeft het traject weliswaar afgerond, maar blijft in de bijstand.

De trajecten gericht op werk worden vooral gevolgd door jongere gerechtigden die meestal een relatief korte periode in de bijstand zitten. Met name de instrumenten die gericht zijn op arbeidsbemiddeling en scholing dragen significant bij aan duurzame uitstroom. Scholing wordt overwegend gevolgd door jonge mensen in fase 3 en 4 die kort in de bijstand zitten. Na het volgen van een scholingstraject is een vijfde van de fase 4 gerechtigden doorgeschoven naar fase 3: scholing heeft een positieve invloed op de afstand tot de arbeidsmarkt.

Opvallend is de lange verblijfsduur in trajecten. Dit is te verklaren uit de kenmerken van de populatie: veelal laaggeschoold en met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. In de lange verblijfsduur schuilt een risico. Uit ons onderzoek blijkt namelijk een negatief verband tussen uitstroomkans en verblijfsduur in de bijstand.³ Trajecten kunnen dit negatieve verband niet doorbreken.

Uitstroom naar arbeid

De oorspronkelijke onderzoeksopzet beoogde een onderverdeling te maken van de duurzame uitstroom naar reguliere arbeid, gesubsidieerde arbeid of andere redenen dan werk. Op basis van de gegevens uit MOSA is een dergelijke onderverdeling niet mogelijk. Op (korte) termijn zal dit door koppeling met gegevens van de Belastingdienst wel realiseerbaar zijn. Voor nu constateert IWI op basis van alternatieve bronnen dat ongeveer een vijfde van de totale uitstroom uit de Abw plaatsvindt naar gesubsidieerde arbeid.⁴

In de Abw-periode werd het begeleiden van gerechtigden naar een gesubsidieerde baan als

³ Zie voor een overzicht van vergelijkbare resultaten: Kok, L. e.a. 'Evaluatie sluitende aanpak, 1998 - 2003 SEO. Amsterdam, 2004.

⁴ SZW, jaarrapport *Wiw monitor 2003* en SZW, kwartaalbericht *arbeidsmarkt september 2004*.

wenselijk resultaat beschouwd. Onder de WWB valt onder duurzame arbeidsinschakeling echter enkel het vinden van gangbare arbeid voor een periode van minimaal zes maanden, zonder gebruik te maken van een voorziening.

Uit de resultaten van het onderzoek komt tot slot naar voren dat in de Abw-periode zowel de uitstroom naar gesubsidieerde arbeid als naar regulier werk grotendeels duurzaam is.

3 Oordeel

IWI constateert op basis van haar onderzoek ten eerste dat aan het begin van de onderzoeksperiode, september 2002, een zeer groot deel van de totale bijstandspopulatie (circa zeventig procent) ontheffing van de arbeidsplicht kent. Voorts krijgt slechts een gedeelte van degenen met arbeidsplicht (de resterende dertig procent) een traject aangeboden. Het is de gemeenten dus niet gelukt om de sluitende aanpak daadwerkelijk te realiseren. Ten derde hebben de aangeboden trajecten een laag rendement: tijdens de onderzoeksperiode blijft driekwart van alle trajectvolgers in de bijstand en stroomt dus niet (duurzaam) uit.

De inspectie acht bovenstaande resultaten over de afgelopen Abw-periode ook voor de toekomst verontrustend. Om betere resultaten te bereiken dan onder de Abw zullen gemeenten hun koers drastisch moeten verleggen. IWI is van oordeel dat voortgaan met de bekende werkwijzen en instrumenten grote risico's inhoudt voor het bereiken van de doelstellingen van de WWB.

Met de invoering van de WWB is een aantal belemmeringen weggenomen. Gemeenten zijn nu vrij in de wijze waarop zij hun reïntegratiebeleid invullen en hebben daarbij alle ruimte om te bepalen welke voorzieningen zij willen inzetten. Dit biedt hen mogelijkheden om een nieuw en effectiever beleid te voeren en het adagium werk boven uitkering succesvoller inhoud te geven.

4 Reactie Vereniging van Nederlandse Gemeenten

De inspectie heeft het conceptrapport 'De weg van bijstand naar werk' voor een bestuurlijke reactie voorgelegd aan de VNG. Hierna volgt de reactie van de VNG en vervolgens de repliek van IWI. De volledige brief van de VNG is opgenomen in de bijlage.

Reactie VNG

IWI hanteert in haar rapport als uitgangspunt dat ook uitstroom naar gesubsidieerd werk als uitstroom naar regulier werk kan worden beschouwd, omdat dit in de Abw-periode als een legitiem doel werd gezien. Dit heeft ertoe geleid dat in het onderzoek gesubsidieerde arbeid niet in aanmerking is genomen als een mogelijk traject voor Abw-cliënten.

De VNG heeft waargenomen dat in de onderzochte periode gemeenten een aanmerkelijk deel van de gesubsidieerde arbeid ingezet hebben als traject naar werk. Dit leidt volgens de VNG tot de conclusie dat de prestaties van gemeenten hoger liggen dan het in het rapport genoemde percentage van dertig procent. Voorts dat voor een compleet beeld van de uitstroom uit de Abw naar regulier werk, het gehele traject van Abw, via gesubsidieerd werk naar regulier werk in ogenschouw moet worden genomen.

Verder meent de VNG dat voor een weloverwogen oordeel over het effect van trajecten ook met externe factoren (conjunctuur, bezuiniging en aard van het Abw-bestand) rekening gehouden dient te worden.

De VNG zet ook vraagtekens bij enkele ijkpunten voor vergelijkend onderzoek tussen Abw- en WWB-periode. De intentie om in de WWB alleen regulier werk als einddoel te beschouwen en gesubsidieerd werk als traject, bemoeilijkt de vergelijkbaarheid. Ook de gewijzigde statistieken, met een verminderde uitvraag bij gemeenten, werpt een barrière op voor een goede vergelijking.

De VNG is tot slot van mening dat bovenstaande opmerkingen moeten leiden tot een nuancering van het oordeel van de inspectie.

Repliek IWI

IWI heeft ervoor gekozen om gesubsidieerd werk als uitstroom te beschouwen en niet als traject. In de Abw-periode werd gesubsidieerd werk als een legitiem resultaat voor reïntegratie-inspanningen gezien. Als alleen regulier werk als beoogd resultaat zou zijn beschouwd, dan zou dit IWI de kritiek op kunnen leveren dat zij het vigerende WWB beleid (alleen regulier werk is einddoel) met terugwerkende kracht op de Abw-periode van toepassing verklaart.

Wat betekent dit voor de conclusies van IWI?

IWI volgt de algemene definitie dat sluitende aanpak erop is gericht om een uitkeringsgerechtigde, hetzij uit te laten stromen, hetzij een traject aan te bieden. Of men gesubsidieerd werk als uitstroom beschouwt (IWI), of als een traject (VNG), voor de bepaling of er sprake is van sluitende aanpak maakt dit niet uit.

Voorts merkt de VNG op dat voor een compleet beeld van de uitstroom uit de Abw naar regulier werk, het gehele traject van Abw, via gesubsidieerd werk naar regulier werk in ogenschouw moet worden genomen. IWI heeft bij haar onderzoek alleen naar de bijstandspopulatie gekeken. Acceptatie van gesubsidieerd werk betekent uitstroom uit de bijstand en beschouwt IWI als (gewenst) resultaat.

IWI heeft geen onderzoek verricht naar de populatie die reeds met een gesubsidieerde arbeidsplaats aan het werk was. De VNG geeft aan dat de doorstroom uit deze groep naar regulier werk ook als resultaat gemeten moet worden. IWI drukt de resultaten in relatieve cijfers uit (procenten). Het opnemen van de groep met gesubsidieerd werk in de onderzoekspopulatie

heeft alleen een positieve invloed op deze relatieve cijfers als de uitstroom van gesubsidieerd werk naar regulier werk groter is dan de instroom van bijstand naar gesubsidieerd werk. Cijfers over gesubsidieerde arbeid wijzen er niet op dat dit het geval is.

IWI constateert met de VNG dat de wetgever onder de WWB alleen regulier werk als gewenst einddoel beschouwt. Door de registratie van gesubsidieerd werk en met behulp van belastinggegevens acht IWI het mogelijk om de herdefiniëring van het beoogde resultaat inzichtelijk te maken. Hierdoor blijven de bereikte resultaten in de Abw- en de WWB-periode vergelijkbaar. Voorts doet de gewijzigde statistische informatievoorziening door gemeenten niets af aan de mogelijkheden om de uitkomsten van de wetten te vergelijken. IWI heeft bij de bepaling van haar ijkpunten die parameters gekozen, waarover de gemeenten ook in de nieuwe statistiek rapporteren.

IWI is het met de VNG eens dat door de verandering van externe factoren, de vergelijkbaarheid van resultaten van successieve wetten wordt bemoeilijkt. Met inachtneming van deze kanttekening is IWI toch van mening dat het toetsen van de resultaten van nieuwe wetgeving aan de voorafgaande wetten zinvol is.

Tot slot is IWI van mening dat, gezien het bovenstaande, het niet noodzakelijk is dat IWI haar oordeel nuanceert.

Lijst van afkortingen

Abw	Algemene bijstandswet
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
IWI	Inspectie Werk en Inkomen
MOSA	Monitor Scholing en Activering
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
WWB	Wet werk en bijstand

Bijlage

Reactie Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Inspectie Werk en Inkomen
De Inspecteur-Generaal, mr. L.H.J. Kokhuis
Postbus 11563
2502 AN Den Haag

doorkiesnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8022	2004/4469	
onderwerp	ons kenmerk	datum
Conceptrapport De Weg van bijstand naar werk	SEZ/2004003800	2 december 2004

Geachte heer Kokhuis,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het conceptrapport "De weg van bijstand naar werk". U heeft ons verzocht een reactie te geven dit rapport. Door middel van deze brief voldoen wij graag aan dit verzoek.

Bevindingen en conclusies

De IWI heeft bij het onderhavige onderzoek gebruik gemaakt van de Monitor Scholing en Activering (MOSA) en de Abw-statistiek. Tevens hanteert de inspectie als uitgangspunt dat ook uitstroom naar gesubsidieerde arbeid als uitstroom naar regulier werk kan worden beschouwd, omdat dit in de Abw-periode als wenselijk werd beschouwd. Dit heeft ertoe geleid dat in het onderzoek gesubsidieerde arbeid niet in aanmerking is genomen als een mogelijk traject voor Abw-cliënten.

Onze waarneming is dat in de onderzochte periode (september 2002 – december 2003) gemeenten een aanmerkelijk deel van de gesubsidieerde arbeid ingezet hebben als traject naar werk. Immers, de Wet Inschakeling Werkzoekenden had als primair doel het toeleiden naar regulier werk. In mindere mate gold dit voor de ID-banen.

Deze waarneming leidt er op de eerste plaats toe dat, indien uitstroom naar gesubsidieerd werk ook in aanmerking wordt genomen, de mate waarin een sluitende aanpak is gerealiseerd, hoger is dan het rapport suggereert (30%). Ten tweede betekent dit dat, indien men een compleet beeld van de uitstroom vanuit de Abw naar regulier werk wil krijgen, ook de uitstroom vanuit gesubsidieerd werk door mensen die daaraan voorafgaand een Abw-uitkering genoten, meegenomen moet worden.

Wij zijn daarom van mening dat uw conclusies ten aanzien van de mate van sluitende aanpak en de effectiviteit van reïntegratie een vertekend beeld opleveren.

Ten aanzien van de effectiviteit van de trajecten willen wij het volgende opmerken. Aan deze effectiviteit liggen niet alleen gemeentelijke inspanningen ten grondslag. Een drietal externe factoren zijn – juist in de onderzochte periode – mede van invloed geweest: de teruglopende economie, de bezuinigingen op het gemeentelijk reïntegratiebudget en de ‘verharding’ van het bestand Abw-cliënten.

Ijpunten voor vergelijkend onderzoek

Het onderzoek beoogt ook een aantal ijpunten op te leveren voor een vergelijking tussen de Abw- en de WWB-periode. De wijze waarop dit onderzoek is opgezet levert daarbij een tweetal problemen op. Ten eerste door het eerdergenoemde uitgangspunt dat gesubsidieerd werk in de Abw-periode beschouwd werd als regulier werk. Uit een inventarisatie van gemeentelijk reïntegratiebeleid onder de WWB blijkt dat gemeenten nieuwe gesubsidieerde banen voor het overgrote deel zien als traject naar werk en niet meer als regulier werk. Een tweede probleem wordt veroorzaakt door het feit dat een groot deel van de gegevens die in de MOSA werden gebruikt, niet meer voorkomen in de nieuwe Statistiek Reïntegratie Gemeenten (SRG).

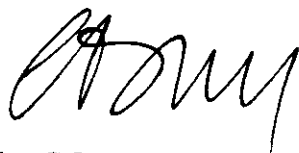
Dit betekent dat onderhavig onderzoek onvoldoende basis biedt voor een goede vergelijking tussen de Abw- en WWB-periode.

Oordeel van de inspectie

De inspectie acht de resultaten van het onderzoek voor de toekomst verontrustend. Gelet op het bovenstaande zijn wij van mening dat bij die constatering enige nuances passen. Daarnaast beveelt de inspectie de gemeenten aan de koers drastisch te wijzigen. In dat licht is het goed te zien dat gemeenten de beleidsvrijheid die de WWB biedt voortvarend invullen. Dit mag onder meer blijken uit het toenemend aantal ‘work first’ initiatieven waarbij op vergaande wijze invulling gegeven wordt aan het adagium ‘werk boven inkomen’.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

drs. G.J. te Wechel,
waarnemend directeur Sociale Zaken, Educatie en Zorg

Publicaties van de Inspectie Werk en Inkomen

2004

- R04/24 De weg van bijstand naar werk
Onderzoek naar de effectiviteit van reïntegratie-instrumenten onder de Abw
- R04/23 UWV en de gemeenschappelijke verwijzindex
Onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeenschappelijke verwijzindex bij de bestrijding van witte fraude
- R04/22 Een signaal voor gemeenten
Onderzoek naar de bestrijding van witte fraude in de bijstand met behulp van belastingsignalen
- R04/21 Toetsen van sollicitatieactiviteiten in het kader van de Werkloosheidswet
- R04/20 Uitvoering en effectiviteit van reïntegratievoorzieningen en -instrumenten
- R04/19 Hoog spel
Een onderzoek naar effecten van liberalisering van de keuringsmarkt op de kwaliteit van keuringen van liften en kranen
- Meerjarenplan certificatie- en keuringsinstellingen 2005-2008
- R04/18 Onafhankelijkheid bij periodieke liftkeuringen
- R04/17 Beoordeling rapportage handhaving Sociale Verzekeringsbank 2003
- R04/16 Zwarte en grensoverschrijdende fraude met bijstandsuitkeringen
Een verkennend onderzoek naar gemeentelijk beleid gericht op bestrijding van zwarte en grensoverschrijdende fraude
- R04/15 Ontwikkeling sectorloket
- R04/14 Samenvatting rapportages verscherpt toezicht 2001-2003
De uitvoering van de Algemene bijstandswet in Almelo, Amsterdam, Den Helder, Haarlem en Rotterdam
- Toezicht op certificatie- en keuringsinstellingen 2005 - 2008
- R04/13 In goed vertrouwen
Onrechtmatige gegevensverstrekking aan een handelsinformatiebureau
- R04/12 Aan de slag met de Wet verbetering poortwachter
De invoering van de Wet verbetering poortwachter door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
- R04/11 UWV en Walvis
Tweede rapportage
- R04/10 De praktijk ná het aanbesteden
De feitelijke inkoop van afzonderlijke reïntegratietrajecten door UWV in de contractperiode 2002-2003
- Jaarplan 2005
- Jaarverslag 2003
- R04/09 Gelijke gevallen, gelijke behandeling?
Uitvoering van de ontslagtaak door CWI
- R04/08 Dienstverlening door het Inlichtingenbureau
- R04/07 Samenloopsignalen van het Inlichtingenbureau
Een onderzoek naar het gebruik van samenloopsignalen door gemeenten in 2003
- R04/06 ICT en de keten van werk en inkomen
- R04/05 De manager de baas?
Een onderzoek naar WAO-managers en hun integrale verantwoordelijkheid voor het werk van verzekeringsartsen
- R04/04 Inzet reïntegratie-instrumenten en -voorzieningen door UWV
- R04/03 Herbeoordeeld?
Uitvoering van de wettelijke WAO-herbeoordelingen
- R04/02 Verbetering opzet financieel beheer CWI
- R04/01 Gemeente Assen en de bijzondere bijstand
Onderzoek naar bijzondere bijstandsverlening bij verblijf in het buitenland

2003

- R03/21 Werken met behoud van een Abw-uitkering in Amsterdam
Quick scan
- R03/20 UWV en Walvis
Eerste rapportage
- Aanpassing Jaarplan IWI 2004 i.v.m. het gewijzigd toezicht op gemeenten
- R03/19 De uitvoering van de Algemene bijstandswet in Den Helder
Eerste rapportage verscherpt toezicht
- R03/18 Vreemdelingen en arbeid
Het vergunningenbeleid van CWI
- R03/17 Certificatie- en keuringsinstellingen op het gebied van arbeidsomstandigheden
in 2002
- R03/16 Elfde tot en met dertiende voortgangsrapportage inzake de realisatie bestuurlijke
afspraken met Amsterdam
- R03/15 Afspraken Centra voor Werk en Inkomen met de gemeenten Hoorn en Zaanstad
- R03/14 De inschakeling van een private partij bij de uitvoering van de Algemene bijstands-
wet door de gemeente Maarssen
Eindrapportage
- Jaarplan 2004
- R03/13 Indicatiestelling sociale werkvoorziening
Een onderzoek naar de kwaliteit van het indicatiestellingproces
- R03/12 Afhandeling openstaande posten Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Eindrapport
- R03/11 Gemeentelijke eindejaarsuitkeringen aan minima in 2002
- R03/10 Gemeentelijk beleid en handhaving van de bijstandswetgeving bij woonwagen-
bewoners
- Loenen en de intake van bijstandsaanvragen
- R03/09 Facetten van handhaving van de Algemene bijstandswet
Monitor van bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik door gemeenten 2001
- R03/08 De decentrale aansturing van de Sociale Verzekeringsbank
- R03/07 Debiteurenbeheer collecterend proces Uitvoeringsinstituut Werknemers-
verzekeringen
- Jaarverslag 2002
- R03/06 De uitvoering van de Algemene bijstandswet in Amsterdam
Stand van zaken eerste kwartaal 2003
- R03/05 De uitvoering van onderzoeken in het kader van de Algemene bijstandswet door
de gemeente Rotterdam in 2002
- Toetsingskader instellingen persoonscertificatie in het kader van de Arbeidsomstandighedenwet
en enkele andere wetten
- R03/04 De uitvoering van de Algemene bijstandswet door gemeenten in 2001
Quick scan
- R03/03 Opzet financieel beheer Centrale organisatie werk en inkomen
Review van het KPMG-rapport 'Risicoanalyse financieel beheer CWI'
- R03/02 Onderzoek toepassing Werkloosheidswet bij SHB Havenpool Rotterdam BV
- R03/01 De ketens van werk en inkomen
Een verkennend onderzoek naar de keten van werk en inkomen vanuit cliënt-
perspectief

U kunt deze publicaties opvragen bij:

Afdeling Communicatie
communicatie@iwiweb.nl
www.iwiweb.nl
Prinses Beatrixlaan 82
2595 AL Den Haag

Postbus 11563
2502 AN Den Haag
Telefoon (070) 304 44 44
Fax (070) 304 44 45